

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån, S3

Närvarande
VT, HJ, RH, AH-J, AH, FK, AR, CW

Frånvarande

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Annette Holmberg-Jansson

Protokollförelse
Landskapsläkare
Knut Lönnroth

Nr 34

Undantag för Åland gällande SARS-Cov-2-screening i syfte att uppfylla inresekrav i Sverige.

ÅLR 2021/2498

57 S3

Ärendet har överförs från enskild föredragning den 30.3.2021.

Landskapsregeringen beslöt att skicka ett brev till Sveriges inrikesminister Mikael Damberg / Svenska Folkhälsomyndigheten med önskemål att göra ett undantag för Åland gällande SARS-Cov-2-screening i syfte att uppfylla inresekrav i Sverige enligt **bilaga S321P25**.

Hänvisning

Krav på negativt covid-19 test för
inresande till Sverige från Åland

Kontaktperson

Landskapsläkare Knut Lönnroth
telefon +358 18 25263
E-post knut.lonnroth@regeringen.ax

Justitiedepartementet

Att. Inrikesminister Mikael Damberg
Regeringskansliet
SE-103 33 STOCKHOLM

E-post:

Justitiedepartementet.registrator@regeringska
nsliet.se

Ärende

Önskemål om att göra undantag för Åland gällande SARS-Cov-2-screening i syfte att uppfylla inresekrav i Sverige

Den 6 februari 2021 utfärdade Sveriges regering en förordning om krav på att personer som är utländska medborgare och inte är skrivna i Sverige och som vill resa in i Sverige från en EES-stat måste ha testat negativt för covid-19.^{1,2} Regeringen beslöt den 24 mars 2021 att detta ska fortsatt gälla till den 31 maj 2021.³

Resenären måste kunna visa upp ett intyg vid gränsen som visar att resenären har testat negativt max 48 timmar innan gränspassagen. Man ska också testa igen på dag 5 efter ankomst. Följande typer av test för covid-19 är godkända: Antigentest, PCR-test, LAMP-test och TMA-test.⁴

Många personer bosatta på Åland behöver resa till Sverige på grund av arbete, studier eller viktiga familjeangelägenheter. Av dessa är endast få undantagna från testkravet. Testning i syfte att få ett intyg som möjliggör inresa till Sverige har nu pågått på Åland i drygt sex veckor. Resultaten av denna testning visar att testkravet inte bidrar till smittskyddet i Sverige samtidigt som det orsakar stora kostnader på Åland.

¹ Förordning (2020:1258) om tillfälligt inreseförbud vid resor från EES-stater och vissa andra stater till Sverige
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/rubriken-upphor-att-galla-u2021-02-06_sfs-2020-1258

² <https://www.regeringen.se/artiklar/2020/04/fragor-och-svar--inresestopp-till-eu-via-sverige/>

³ Regeringskansliet. Promemoria: Inreseförbuden till Sverige – detta gäller från och med den 31 mars

⁴ Folkhälsomyndigheten. Negativt covid-19-test krävs för inresa till Sverige. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/the-public-health-agency-of-sweden/communicable-disease-control/covid-19/if-you-are-planning-to-travel/negative-covid-19-test-required-for-entry-into-sweden/>

Ålands landskapsregering och Ålands hälso- och sjukvård har tillsammans med den privata vårdaktör som utför dessa test på Åland, Medimar Scandinavia Ab (Medimar), sammanställt resultaten av samtliga test som togs i detta syfte under perioden den 8 februari till den 19 mars 2021. Testning för intyg har centraliserats till Medimar som har ett laboratorium på plats. Endast PCR-test användes (Mikrogen ampliCube Coronavirus SARS-CoV-2).⁵ Alla som uppsökte Medimar med syfte att få ett intyg screenades först för symtom. Ingen av dem hade symtom.

Under denna period testades 472 personer. Av dessa var 470 negativa. Två personer testade positivt. Båda hade tidigare PCR-bekräftad covid-19 som diagnosticerats på Åland. Båda hade fullbordat isoleringstiden innan testet togs.

De totala avgifterna (delvis subventionerade med offentliga medel) hittills för denna screening på Åland är ca 120 000 euro.

Dessa tester togs under en period med skiftade epidemiologisk situation på Åland. I början av testperioden hade Åland haft en fyraveckorsperiod med en 14-dagarsincidens på mindre än 20/100 000 (se figur) och klassades då som en "grön region" av ECDC⁶ enligt de kriterier som samtliga EUs medlemsstater har kommit överens om att använda inom den gemensamma strategin för att kontrollera spridning av covid-19 mellan EU länder.⁷ Från och med den 16 februari drabbades Åland av det största covid-19-utbrottet hittills, då 14-dagarsincidensen nådde ca 400/100 000. Incidensen har sedan igen minskat snabbt under vecka 10-12. Under vecka 11-12 bekräftades endast 6 fall och 14-dagarsincidences för vecka 10-11 var 20/100 000. Andelen test som var positiva vecka 11-12 var 0,6%. Åland är således ånyo en "grön region" enligt ECDC, vilket innebär att Åland är en region som enligt EUs gemensamma strategi ska vara undantagen från eventuella krav på testintyg och karantän.

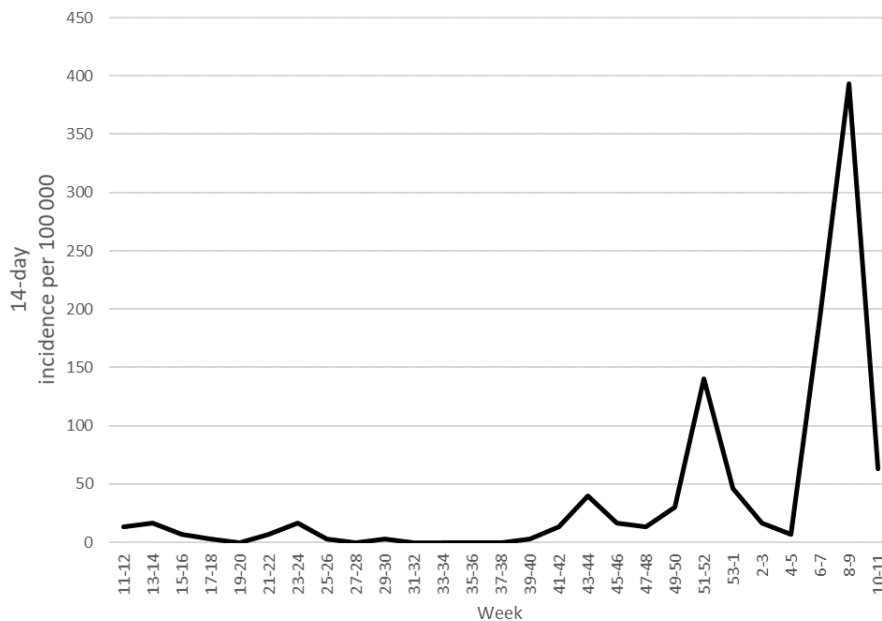
Avsaknad av relevanta positiva fynd är inte helt oväntat trots relativt hög incidens på Åland under perioden. Om man antar att prevalensen av smittsam covid-19 ungefär motsvarar 14-dagarsincidensen skulle prevalensen på Åland under denna period varit max 0,4% och minst 0,02%. Det antal personer som behöver testas för att upptäcka ett sant fall av pågående och smittsam covid-19 är 250 vid 0,4% prevalens om man testar ett slumpmässigt urval, men de som testas för reseintyg är friska och är sannolikt inte heller representativa för hela befolkningen. Antalet som behöver testas för att upptäcka ett sant fall är därför

⁵ Microgen Diagnostik. ampliCube Coronavirus SARS-CoV-2. https://www.mikrogen.de/english/products/product-overview/weitereinfo/index.php?elD=tx_securedownloads&file=/uploads/tx_oemikrogentables/dokumente/GAACCVS002_EN.pdf&p=40&u=0&g=0&t=1615672946&hash=6d885ea011a77e07fe3c233f50044757c49838f2

⁶ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/weekly-maps-coordinated-restriction-free-movement> (nedladdad 25 mars 2021)

⁷ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/travel-during-coronavirus-pandemic/common-approach-travel-measures-eu_en (nedladdad 25 mars 2021)

sannolikt underskattat. När prevalensen är 0,1% behöver man testa 1 000 slumpmässigt utvalda personer och om prevalensen är 0,02% behöver man testa 5 000 personer. Ett PCR-test plus intyg kostar ca 250 euro på Åland. Detta innebär att det skulle kosta 62 500 euro att upptäcka ett sant fall av pågående och smittsam covid-19 när prevalensen är 0,4 procent, 250 000 euro om prevalensen är 0,1% och 1,25 miljoner euro om prevalensen är 0,02%.



Figur. 14-dagars covid-19-incidens per 100 000 på Åland den 9 mars 2020 till den 21 mars 2021. Testresultaten som rapporterades här var från vecka 6-11 under 2021.

Inget nytt fall har således hittills upptäcktes genom denna screening på Åland. De två tidigare kända fallen testades med förhoppningen att tillräckligt lång tid skulle ha gått för att minska mängden icke-smittsamma virusrester och att testet därmed skulle utfalla negativt. Inga ytterligare smittskyddsåtgärder vidtogs för dessa personer eftersom de sedan tidigare var kända av de lokala hälsovårdsmyndigheterna och bedömdes att inte längre vara smittsamma. Detta resultat understryker vikten av att utesluta personer med känd tidigare covid-19-infektion från testkravet. Det visar också att det inte räcker att använda test med hög sensitivitet och specificitet samt använda god test- och analyspraxis. Tolkningen av resultat i förhållande till anamnes, klinik och information om eventuell exponering behöver beaktas. Om man vid screening inte har tillgång till all relevant information blir det en särskilt stor utmaning att urskilja om ett test är sant eller falskt positivt för aktuell och relevant infektion.

Medimar har nyligen validerat ett antigen test i syfte att erbjuda snabbare och billigare test (BIOSENSOR Standard Q COVID-19 Ag rapid test, godkänt av THL). Valideringen visade att sensitiviteten var 61 %. Detektering i förhållande till PCR ct-värde visade negativt resultat i alla prover med ct-värden över 25. Man kan således upptäcka personer med måttlig till höga virusnivåer men inte personer som är tidigt i ett

